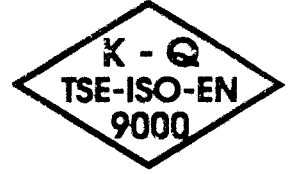

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/717

SAYI : B 14.0.BHİ 01-127
KONU : Yazılı Soru Önergesi

25 HAZ 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 16.06.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/717 -2091/8236 sayılı yazınız.

Mersin Milletvekili Ali OKSAL'ın, “ Esnaf ve Sanatkara yönelik kredi teşvik sistemine” ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/717) esas nolu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ali COŞKUN

Sanayi ve Ticaret Bakanı

EK : 3 sayfa önerge cevabı

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/717

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ OKSAL'IN
YAZILI SORULARINA İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ**

Cevap-1

Bankaların kredi kaynaklarını, özel sermayeli bankalarda sermayedarların, kamusal sermayeli bankalarda ise kamunun tahsis ettiği sermaye ve ağırlığı mevduat olan yabancı kaynaklar oluşturmaktadır ve bankalar kredi tahsislerinde, yasal sınırlamalar ve idari tercihlerine göre belirlenmiş teknik sınırlamaları göz önünde bulundurmaktadırlar.

Anaparanın, faizin veya her ikisinin tahsili vadesinin veya ödenmesi gereken tarihin geçmesi durumunda, yasal sınırlama niteliğindeki 30.06.2001 tarih ve 24448 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Bankalarca Karşılık Ayrılacak Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik" hükümlerinin uygulanması gerekmektedir.

Tüm bankaların kredilerle ilgili iç mevzuatında, protesto ve karşılıksız çek durumu, kredilendirmede dikkate alınacak teknik sınırlamalar arasında sayılmış ve tüm müşteriler için eşit önemde uygulanmaktadır. Bankalar, kredi isteklileri hakkında çeşitli kaynaklardan ve piyasadan bilgi toplarlar ve riski bankaya ait kredi taleplerinin değerlendirilmesinde özellikle; kredi talep edenlerle ilgili kişisel, mali ve ekonomik faktörleri, hukuki yapısını, alınacak güvenceyi, kredi isteğinin bankanın kredi politikasına uyumu ile kullanılacak kredinin bankaya sağlayacağı verimi dikkate alarak, kredinin güvence ile değil, kredi lehtarının iştigal konusu işinin gelecekte yaratacağı fonlarla ödeyeceğini temel kredilenme ilkesi olarak kabul ederler. Bu noktada bankalar için en değer verilen göstergelerden birisi, kredi vereceği kişinin (gerçek veya tüzel) borcuna bağlılığıdır. Bu ise öncelikle protesto ve karşılıksız çek durumunun araştırılması ile tespit edilmektedir.

Bankalar açısından kredi verilen kişi, dışsal faktörlerdeki gelişmeleri izleyebilmeli, gerektiğinde küçülmeyi de göze alarak bankalara ve diğer kişilere borçlarını eda edebilme hususları aranmaktadır.

Esnaf ve sanatkarların kredilendirilme sürecinde, belli bir döneme ilişkin zamanında ödeyemedikleri, senet ve çeklerin dikkate alınmaması yönünde bir sicil affı çıkartılması, 4603 sayılı yasa ile yeniden yapılandırılma sürecine girmiş ve Kasım/2003 ayı itibariyle özelleştirilmeye hazırlanma durumunda olan T.Halk Bankası A.Ş.'nin aktif kalitesini bozucu yönde etki yapabilecektir.

Bu itibarla; sadece esnaf ve sanatkar kesiminin ekonomik krizler nedeniyle zamanında ödeyemedikleri, senet ve çeklerinden kaynaklanan olumsuzluklarını kapsayan şekilde bir sicil affı değil, toplumun tüm kesimlerinin yararlanabileceği ve tüm bankacılık sektörünü de içine alan mali piyasa yapısını da bozmayacak kapsamlı bir sicil affı hususu düşünülmektedir.

Cevap-2

Malumları olduğu üzere; esnaf ve sanatkar ile küçük işletmeler, sermaye ve refahın tabana yayılması, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve bu suretle sosyal dengelerin korunmasında ekonomik ve sosyal hayatın önemli unsurlarından biridir. Esnaf ve sanatkarlar, özellikle işletme sayılarının çokluğu, ülke çapında istihdam seviyesi, bölgesel kalkınma ve gelişmeye katkıları yönüyle de üzerinde durulması gereken bir kesimdir.

7/7/17

Bu gün ülkemizde esnaf ve sanatkarlar, çoğunlukla bağımsız çalışmayı tercih eden, kendi işinin patronu olan ve 1 ila 9 arasında işçi çalıştıran, hukuki açıdan bir ortaklık yapısı içinde bulunmayan, ancak yakınları ile adi şirket türünde ortaklık kurmuş olan bir işletme yapısı içinde görülmektedir.

Esnaf ve Sanatkar Siciline kayıtlı olan sayıları 2.784.309 civarındaki esnaf ve sanatkarların sayısı yanlarındaki çalışanlar ve sicile kayıtlı olmadan faaliyet gösterenler ile birlikte 4 milyona ulaşmaktadır.

Bu kesimin aile fertleride göz önüne alındığında bu sayının 15 ila 20 milyon arasında bir nüfusa ulaştığı, bunun da toplam nüfusumuzun % 20 lik kısmına tekabül ettiği hepimizin malumudur.

Ülkemizdeki; Toplam İşletmelerin	%98'i
Toplam istihdamın	%45'i
Toplam üretimin	%37'si
Toplam yatırımın	%26'sı ve
Toplam Katma Değerin	%30'u

büyük bir kısmını esnaf ve sanatkarların oluşturduğu ve kısaca "KOBİ" olarak nitelendirilen küçük ve orta boy işletmeler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Nicelikleri ve nitelikleri ile toplumumuzun sosyal ve ekonomik hayatında önemli bir yere sahip olan esnaf ve sanatkara, Anayasamızın 173'üncü maddesinde yer alan "Devlet esnaf ve sanatkarı koruyucu ve destekleyici tedbirler alır." Amir hükmünden hareketle gereken önem verilmektedir.

Tarih boyunca her toplumda, özellikle de sosyal ve ekonomik çalkantıların olduğu, büyük krizlerin yaşandığı dönemlerde bir denge ve istikrar unsuru olan ve bunu defalarca kanıtlayan esnaf ve sanatkarlar, ekonomik ve sosyal hayata katkıları yanında hızla değişen bilimsel ve teknolojik yeniliklere kolaylıkla uyum sağlayabilen esnek bir yapıya da sahiptirler.

Bu sebeptendir ki, esnaf ve sanatkarlar ile "KOBİ" olarak tabir edilen küçük ve orta boy işletmelerin; sosyal, siyasal ve ekonomik dengeler üzerindeki tartışılmaz önem ve etkinlikleri nedeniyle gelişmeleri için hiçbir fedakarlıktan kaçınılmayacaktır.

Bu kapsamda;

1) Özelleştirilmesi durumunda Türkiye Halk Bankasının; esnaf ve sanatkarlar ile "KOBİ" olarak tabir edilen küçük ve orta boy işletmelerin bankası olması ve esnaf ve sanatkarların bu bankanın ortağı olmalarına ferdi ve örgütsel bazda öncelik tanınması ile bu kesimin kendi bankalarından kredi kullanmalarına imkan sağlayacak yapısal çalışmalar devam etmektedir.

2) Esnaf ve sanatkar kesiminin desteklenmesine yönelik olarak 10.03.2003 tarih ve 2003/5323 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki olan "Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketince Esnaf ve Sanatkar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Kefaletiyle Esnaf ve

Sanatkarlara Kredi Kullandırılmasına ilişkin Karar" 13 Mart 2003 tarih ve 25047 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Karara göre;

Kredi faiz oranı, banka cari faizinin %80'i olarak tespit edilmiştir. %80'lik oran %44'lük faiz oranına tekabül etmekte olup, Kararnamenin yayınlandığı tarihteki %59'luk banka cari faiz oranına göre %15 civarında bir iyileştirme yapılmıştır. Faiz oranındaki düşüşün ekonomik göstergelerdeki iyileşmelere paralel olarak önümüzdeki günlerde de devam edeceği tahmin edilmektedir.

Banka cari faiz oranı ile kredi faiz oranı arasındaki farkın karşılanması için 2003 yılı Mali Bütçesinden 75 trilyon TL. ayrılmıştır. Bu farkın karşılanması maksadıyla bütçeye konulan 75 trilyon TL.'lık kaynak tamamen kullanıldığında kullanılan kredi miktarı 375 trilyon liraya tekabül etmektedir.

Bakanlar Kurulu Kararının 5'inci maddesi gereğince esnaf ve sanatkarlara ödenen kredinin %20'lik oranına tekabül eden kısmı, öncelikle 2002 yılı bütçesine konulan 50 trilyon TL.lik ödeneğin kullanılmayan 33.2 trilyon TL.lik kısmından karşılanacağı hükme bağlandığından, kullandırılacak kredi toplamı 541 trilyon TL.ye baliğ olmaktadır.

Esnaf ve sanatkar kredi limiti 5 milyardan 10 milyara çıkartılmıştır.

3) Yukarıda bahsi geçen Bakanlar Kurulu Kararı ile kredi talebinde bulunan esnaf ve sanatkarlardan Bağ-Kur prim borcu bulunmadığını gösterir belge istenmesi uygulamasına son verilmiştir.

4) Esnaf ve sanatkarların gelişimine yönelik master plan ve uygulamalı plan hazırlanacak bu konuda odalar, birlikler, federasyon, Konfederasyon ve Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinden büyük ölçüde yararlanılacaktır. Esnaf ve sanatkarların bilgiye erişimi bilgisayar ortamında temin edilerek, kullanımı ve eğitimi konusunda da çalışmalarımız devam etmektedir.

